

Revista

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
 Pe un an.....Lei 180—
 Pe un jumătate an.....Lei 90—
 Pe 3 luni.....Lei 40—
 Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
 In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
 LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
 CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

REDAȚIA:
 Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69
 ADMINISTRAȚIA:
 Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-86

Agitațiile opoziției.

De când a venit guvernul Maniu la cârma țării, opoziția minusculă, creație capricioasă a conatabilității electorale, eșită din concepția mortului dela Florica, aranjează neconținut „revoluții într'un pahar de apă”. Dacă lumea ar fi luat în serios gălăgia infernală a presei opoziționiste, dacă s'ar fi impresionat de insinuările calomnioase și de pericolele fantaziste ale confrăților angajați în solda oligarhiei și a șubredelor organizațiuni (?) politice, guvernul ar fi fost răsturnat după prima lună a existenței sale. Cum însă imensa majoritate a poporului român, grupată în jurul partidului național-țărănesc, cunoaște prea bine deprinderile și machinațiunile bizantine ale presei oligarhice, având ocaziune să se convingă în nenumărate rânduri de netemeinicia campaniilor de denigrare îndreptate contra marilor noștri bărbați de stat, a condamnat atacurile violente și perfide ale monitoarelor liberalo-averescane, pentru care opinia publică românească n'a avut și nu are decât sentimente de dispreț.

Nici cel mai înverșunat adversar nu poate tăgădui că luarea puterii a decurs în modul cel mai civilizat și că actele de guvernământ și în general întreaga activitate a noului regim sunt pătrunse de un subtil simț de tact, politeț și blândețe. Nici urmă de răzbușări politice, nici atunci când formidabila cetate a funcționarilor publici înscriși în partidul liberal și înfeudați acestui partid și-au arătat colții, desfășurând steagul sabotării. Marii vinovați de situația mizeră a țării se plimbă și azi nestingheriți de nimeni, în loc să fie trimiși la odihna bine meritată: la Jilava. Toți aceștia cari strigă azi „Tulai”, pot să sărute tălpile lui Iuliu Maniu, că acest om providențial a știut să canalizeze urile și revolta înăbușită în piepturile celor prigoniți de regimurile decedate.

Maniera elegantă și iertătoare a guvernului Maniu a impresionat adânc toată lumea. Era nouă, pătrunsă de duhul civilizației occidentale și de concepții politico-economice moderne a stărnit admirația streinătății și — obrăzni-

cia adversarilor politici interni. Dlor, cari au jefuit averea publică timp de un deceniu, dlor, autorii dezastrului economic, vin azi să dea lecții nouilor guvernanți cum trebuie administrat banul public, aruncă în sarcina guvernului Maniu greșeli și păcate, cari le aparțin lor prin origine, și după 7 luni de activitate cer deja demiterea lui, ca și când lumea ar fi uitat iureșul, în averea publică săvârșit de partidul istoric și toate operațiunile de fericire ale maniacului vintilă asistat de cocoșății, motașii și tancrezii partidului, practicate pe corpul națiunii.

În loc ca șeful partidului liberal să se prezinte la tribuna camerei ca să-și spună litania obișnuită, în loc să dea luptă în parlament, d-sa face turneuri și descălicări politice, lipsite de asistență și absolut fără nici un ecou în opinia publică; care-l detestă. Trist tablou, jalnic spectacol.

Brătienii colindând țara, brătienii luând toiagul pribegiei ca să cerșească mila cetățenească! Și ursuz, cum e, șeful liberalilor are eșiri nenorocite la adresa acelora, cărora le cere să-l iubească! Omul care habar n'are ce este popularitatea adevărată crede că poate dojeni această opinie pu-

blică, care nu-l vrea deloc. Mi se spune că unii delegați streini, veniți la congresul internațional agricol, au fost adânc jigniți de posomorâtul și netângul șef al liberalilor. Vintilă Brătianu n'a știut să iubească, să radieze măcar o rază de căldură sufletească. Nici nu va fi iubit nici odată! Țara știe prea bine că liberalii în cărdășie cu averescanii și lupștii, nu și-au schimbat mentalitatea medievală, menținându-și caracterul de organizație oligarhică ocultă.

Agitația opoziției, mai ales pe tema reformei administrative s'a dovedit ridicolă, inoportună și constituite pentru „frontul unic” cel mai formidabil eșec. Căci reforma administrativă trebuie votată; chestie de prestigiu pentru guvern și o datorie de onoare pentru partid!

Alegerile au dovedit inexistența opoziției. Serbările aniversării dela Alba-Iulia au arătat lumii imensa popularitate intactă a guvernului; reforma administrativă va fi un act de țarie!

Tineretul privește cu încredere activitatea guvernului și sprijinește cu entuziasm opera de refacere a țării.

I. Martalogu.

SI VIS PACEM...

Geneva ne demonstrează tot mai mult, că dezarmarea așa cum am înțelege-o, e departe de realizare. Interese prea mari, considerații pur partinice se ciocnesc la masa verde pentru a da loc la rezultate cari în cel mai bun caz nu sânt decât declarații platonice.

Și în timpul cât se discută inutil, vedem că națiunile se înarmează pe întrecute. Am zis națiunile, căci aproape pretutindeni vedem mișcări ce pernes din sinul populației, vedem organizații ce se înfiripează sub diferite numiri: Heimkehr, Stahlhelm lorente, faseie, etc.

Toate acestea au un sens adânc. Viitorul război nu va fi — ca în trecut — lupte între armate — ci va fi o încercare uriașă între popoare — fără distincție între combatanți și ne-combatanți. Aceasta este consecința fatală a evoluției armamentului. Gazetele d. e. nu ating numai pe soldatul inamic, aviația deasemenea amenință pe om indiferent dacă poartă uniformă sau haină civilă.

Națiunile se înarmează. România plasată între vecini nu însuflețită de prietenie față de noi, are datoria să facă la fel. Există în țăranul nostru un spirit minunat ce nu trebuie lăsat să se atrofieze. Stăpân pe fășia-i de pământ el trebuie să știe să o apere.

Dragostea de glie și iubirea de neam trebuie canalizate în vederea apărării naționale în virtutea unui program ce paralel ar putea contribui la ridicarea nivelului cultural printr'o instrucție potrivită.

Sar putea zice, că serviciul militar obligator este suficient pentru apărarea națională. Nu e adevărat. Relativ scurt, el dă omului cunoștințele speciale ale armii respective și îl obișnuiește cu disciplina de corp, dar nu poate cultiva un spirit dinamic, același ce l'am văzut în război la legionari și voluntari.

Organizațiile militare de cetățeni apoi cel mai eficace mijloc de combaterea sectelor antimilitariste.

Încăpuți-vă un sat cu organizație (Continuare pe pagina II-a)

Supraproducție intelectuală.

Ori de câte ori am avut prilejul să interpelez pe câte un profesor recunoscut, chiar și de sine însuși, de sever din cale-afară cu elevii și studenții, asupra motivului ce-l îndeamnă la o asemenea atitudine, am primit drept răspuns și totdeauna justificare a calității sale de pedagog neferător, afirmația că „avem o supraproducție intelectuală și trebuie prevenită...”

N'am motiv, nici de ordin personal, nici de ordin sentimental pentru a trage la îndoială inteligența pătrunzătoare și ușor înțelegătoare, fie și a problemelor celor mai grele, a profesorilor grupați în jurul părerii de a avea în Țara Românească, supraproducție intelectuală; cu toate acestea, în contradicție cu dânsii, susțin, că spre a ajunge la concluzia supraproducției a trebuit să se strecoare undeva vre-o greșală, în firul deducției lor.

Societatea noastră corp profesional, liber și netingherit de nimeni în exprimarea părerilor sale bine înteseate asupra educației intelectuale și chemat să furnizeze țării prin creșterea intelectualului și introducerea lui în viața publică, una dintre comorile cele mai mari a țării: intelectualul, sigur că are dreptul, ba chiar și datoria să fie jefos pe știință, are dreptul și datoria să o păzească și ferească de o eventuală demonetizare materială și spirituală. Având această datorie, are și dreptul liberei exprimări a părerii sale. Iar ca aceasta să nu fie greșită vom încerca lămurirea — de data aceasta a unui singur punct de vedere, unde după părerea noastră, greșesc.

Noi susținem că nu avem supraproducție intelectuală. În numele afirmației supraproducției intelectuale, n'are deci nimeni dreptul să oprească pe cineva în drumul greu al validității sale, prin intelectualizare. N'are nimeni dreptul acesta pentru că s'ar baza în judecată; pe o motivare inexistentă, căci ceace pare a fi supraproducție intelectuală, e cu totul altceva, e tocmai contrariul... e o circumstanță grea... e o pată nu tocmai cochetă pe corpul demnității noastre. Ar fi o mare nedreptate deci ea pornind din o premisă greșită, să se ajungă la rezultate dureroase și care să se spargă tot de capul aceluia a tot îndurător: poporul românesc. Cred deci, că limpezirea acestei probleme, prin susținerea tezei contrare numai spre bine poate servi.

Noi n'avem supraproducție intelectuală — avem în schimb o exigență intelectuală redusă, avem un dețeu intelectual prea modest. Avem deci o stare faptică, departe, de ceace se numește supraproducție intelectuală.

Căci întreb, cum poate fi vorba de supraproducție, cât timp cadrele noastre intelectuale nu sânt umplute cu titulari, cu o pregătire indiscutabilă. Cum poate fi vorba de supraproducție la noi, și vorbesc: „sine ira et studio” atunci când spre a ajunge în fruntea unei treburii din rețeaua căilor ferate din România, ajung și patru clase secundare, când titularii celor mai delicate instituții de stat pot fi și „intelectuali”, cu trei-patru clase medii; când spre a ajunge învățător suplent, sânt suficiente și 3-5 clase primare, când pentru a sta în fruntea unei administrații financiare ajunge și un modest grad de plutonier în armată, le-nă și acesta, la rândul de condiția de a ști citi și scrie; când pentru a reprezenta țara în străinătate, pe lângă monoculul protocolar și prea diplomatica gângăvire, ajunge și o biată diplomă de baccalaureat, după 7 clase secundare, storsă și aceasta diplomă prin influențe favorabile? Unde-i afirmația supraproducției intelectuale, atunci când slugitorii altarelor pot fi transformați în 24 ore în demnitari înalți (inspectorii, pretorii, prefectii etc.); când facți timp de „24 ore”, pot deveni preoți; cât timp istoria contemporană, înregistrează aceste grave aberații sociale, cred că a vorbi despre supraproducție intelectuală, este o mare greșală.

Poate fi vorba de supraproducție atunci, când în reglementarea pregătirii minimale pentru ocuparea unui serviciu, avem un normativ atât de microscopic și când suntem așa de puțin exigenți în această chestiune?

Pentru susținerea acestei păreri, voi aminti

un singur caz, înmulțirea pildelor, mult bine nu ne-ar face, să ne mulțumim deci cu una singură. Spre a dovedi în consecință, exigența noastră redusă, în materie de capital intelectual, redau ceea ce am citit mai zilele trecute, într-o revistă italiană. S'a publicat concurs pentru ocuparea alor 15 posturi, de sub-comisari de poliție. Care au fost condițiile recerute de statul italian? Licența în drept!!! în plus reușita examenului de calificare, deus in faja unei comisii de specialiști din ministerul de interne, având în programul de studii, dela examen, vre-o 12 nuanțe de ale dreptului.

Ce se recere în schimb la noi să devii sub-comisar de poliție? Cred că e mai demn să tac. O știm cu toții...

Acest caz particular, s'ar putea extinde la foarte multe cazuri similare, totalul cărora,

sigur că ar da un tablou puțin încurajator pentru militanții ideii cu supraproducția. Dacă am mai trece prin toate coridoarele vieții noastre publice, am găsi multe dovezi, pentru identificarea unei stări faptice dureroase și care ar arăta clar, că deși generația improvizajilor, a îmbătănit cu zece ani, locul lor nici după acest timp, nu s'a umplut cu titulari.

Supraproducția intelectuală din România, actualmintă este o problemă a viitorului îndepărtat, căci dela supraproducție intelectuală și până la ceea ce e la noi..., e încă mult! Excepțiile întăresc regula.

Domnilor Profesori! Feriți știința de o depreciere spirituală, dar nu în numele inexistenței supraproducției!

Dr. A. T. Mureșan.

Din trecutul cooperăției române.

Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș. Epoca primă până la unificarea cu cea din Regat.

De: **Dr. Florian Dinculescu.**

Cooperăția, care presupune o întoarcere de oameni, pentru ajutorul reciproc, în lupta cu economismul exploator, are nevoie de o anumită stare psihologică de solidaritate, desinteresare și sacrificii, în masele populare, are nevoie deci de o bază juridică mai simplă, mai lipsită mult de spiritul comercial al dividendelor și tantiemelor.

De aceea mișcarea cooperativă la toate statele apare mai târziu, când află un mediu prielnic și ca o reacțiune împotriva capitalismului și industrialismului speculativ ai muncitorului și consumatorului.

Mișcarea cooperativă din Ardeal, Banat și părțile ungurene (Arad, Bihor, Sătmăr, Maramureș) a fost supusă unor influențe politico-juridice variate, depinzând de concepțiile și legislațiile a două state — Austria și Ungaria — dupăcum schimbările istorice le aducea sub o stăpânire sau alta.

Două sisteme juridice cu totul distincte, cel maghiar și cel austriac, au guvernat și guvernează încă viața juridică sub toate aspectele mai puțin ramura administrativă singură unificată, în aceste ținuturi.

Și mișcarea cooperativă, regimul ei juridic a fost supusă acestor două sisteme de drept.

„În Transilvania și părțile de graniță ale Banatului cea mai veche lege comercială este legea comercială și cambială austriacă din 1763, care guvernează și regimul asociației cooperative, — noțiune necunoscută pe atunci — până în 1852, când se aduce legea asociației. Cu un secol și jumătate mai de vreme aceste ținuturi față de vechiul Regat au normată și stabilită baza juridică a asociației, din care se va naște cooperăția de mai târziu.

În părțile ungurene — Arad, Bihor, Sătmăr, Maramureș — însă abia în 1840 prin legea maghiară No. XVIII

Si vis pacem...

(Continuare din pagina II-a).

de „voinici“ sau cum vrem să-i botezăm; prin însuși existența ei împiedică formarea curentelor subversive. Omul — e o constatare psihologică — este atras de forță, care îi impune, dimpotrivă lipsa ei îl predispoaze spre meditare.

Organizația voinicilor este un eveniment ce trebuie salutat cu bucurie. Fără a-i compara cu organizațiile din străinătate, putem constata, că este o mișcare de ordine, care bine utilizată e de cea mai mare importanță militară și morală.

„Națiunea înarmată“ este lozincă viitorului.

Ne întorcem cei drept, la vremurile antichității, când armata era totalitatea locuitorilor masculini ai orașului sau statului, dar n'avam ce face — e spiritul prezentului și se dea D-zeu, ca să nu fie spiritul viitorului.

Iată de ce „voinici“ marchează un adevărat progres în serviciul naționalismului, acest semn de sănătate și rigurozitate a unui popor. Drapelul lor este în cel mai propriu sens al cuvântului un simbol.

Colonel I. r. Păcurariu.

se stabilesc raporturile de drept ale societăților ce iau ființă pentru câștig comun. — (N. Ghiulea: „Cooperăția în Ardeal“. „Buletinul secției de studii cooperative No. 2—3 al Institut. social român, pt anul 1927—1928: pag. 176).

Această lege a fost în vigoare până în 1875, când se introduce legea XXXVII—1875, sau Codul comercial maghiar, care în titlul XI se ocupă numai de societățile cooperative. — I. Predovici și P. Ney: „Codul comercial din Transilvania“ — tradus 1925.

În 1898 se aduce legea XXIII privitoare la organizarea și funcționarea cooperativei de credit, a celor industriale și agricole.

Această lege specială, dimpreună cu codul comercial amintit mai sus stau la baza mișcării cooperative din Ardeal și părțile ungurene, și au fost menținute prin neabrogare de către decretul No. 1, din 24 Ianuarie 1919, al consiliului dirigent, rămânând în vigoare de drept până în 1920; în 1920 prin legea din 26 Septembrie și decretul lege relativ la înființarea Casei centrale a cooperăției și improprietății sătenilor, în tot cuprinsul României Mari, deci și în Ardeal, Legea băncilor populare din 1903 a vechiului regat. Această extindere s'a făcut cu caracter provizoriu și a rămas aproape fără consecințe reale, deoarece o mișcare economică socială, cu instituțiile ei de veacuri, cu regimul ei juridic de bază, nu se poate transforma printr'un decret s'au lege, în mod burocratic, fără studii pe teren pentru adaptare și acomodare a principiilor legii cu cerințele și realitățile existente, menite a le governa în viitor. Se așteptă deci unificarea regimului juridic cooperativ în urma unor serioase și amănunțite studii comparative ale specialiștilor.

Această unificare reală și sănătoasă a regimului juridic cooperativ din România Mare s'a făcut abia în Martie 1929, prin legea pentru organizarea cooperăției, la care au colaborat tot ce are țara mai competent în materie din toate regiunile țării întregite. De această lege ne vom ocupa mai târziu.

Revenind, mișcarea cooperativă în Ardeal a fost introdusă de către Sași, după sistemul german, cu care aceștia au păstrat totdeauna strânse legături economico-culturale, mai ales în acele vremuri când Transilvania sta sub Cassa de Austria.

„Nu cunoaștem mai de aproape împrejurările în cari a luat ființă mișcarea cooperativă la Sași. Dar, din tabelele anexă dărilor de seamă anuale ale uniunii — „Cassa Generală de Economie în Sibiu“, care servește ca bancă centrală, o federală de aprovizionare, care servește ca magazin central pentru cooperativele de consum și în sfârșit o uniune generală, care servește ca organizație unitară de control și îndrumare pentru ambele categorii de cooperative, — se constată că 11 din cooperativele de credit ale sașilor datează din 1886, sau mai înainte de acest an, din care una chiar dela 1874.

Iar în 1893, când la noi deabia iau ființă primele bănci populare la sate, Sașii aveau deja în activitate 46 de însoțiri raiffeisene“. — (A. G. Galambuletin suscitată, pag. 213).

Ar fi lungă lista în care am înșira numeroasele și variatele ocupațiuni la cari se pretează studențimea parisiensă. Enumerăm la întâmplare și pentru ca imaginea cititorului să fie mai apropiată de realitate, o serie din aceste ocupațiuni.

Un mare număr de studenți se îndelneticesc — peste noapte — cu descărcarea căruțelor venite din împrejurimile Parisului, cu articole alimentare, în uriașele hale ale acestui oraș. Alții, deasemenea noaptea, cântă prin

Scrisori din Paris.

Din mizeriile intelectualului.

Vista studențească parisiensă. Acțiunea pentru salvarea materială a elitei intelectuale franceze.

Orașul mare e un neîndurat consumator de energie. Viața înseamnă mișcare, impulsivitate. Superlativul acestor echivalente ale vieții e atins în vârsta tinereții. Iar acum imaginați-vă tinerețea în cadrul unui mare oraș. Cu siguranță icoana care vă tentează e acela a unei generace și necontrolate cheltuieli de vlagă și de puteri. De multe ori se confirmă dreptatea că tinerețea pe care a-ți trăit-o revine cu amintirile ei în cari găsești același unison; am făcut-o atunci, dar nu a-și mai putea-o face astăzi.

Ei bine refrenul nu e în totdeauna același. Mai ales pentru marea majoritate a studențimei parisiene, problema se pune altfel. În jurul Sorbonei și a celorlalte instituții de cultură cu o tradiție aproape milenară, se menține fama care nu cunceaște obstacole, trece peste munți, oceane și deserturi. Populația acestui imperiu al științei se recrutează din cele patru puncte cardinale ale lumii. Cași niște insecte zăpăcite de puternica lumină a unei lămpi electrice, tinerețea tuturor neamurilor se îmbulzește aici, istovită, crispată și cu tăcere impusă de o majestuoasă jertfă și abnegație pentru știință. Mulți sosesc cu ultimele rezerve ale energiei. Trebuie să cruce și cheltuite cu chibzuială. Alții mai favorizați de soartă cu puteri fizice, dar lipsiți de sprijinul material vor trebui și ei să cumpănească atunci când e vorba de a „se“ cheltui. Orașul mare e un neîndurat consumator de energie. El își face partea lui din ea fără ca să-i oferim noi.

Acestei grijă a tineretului intelectual — atențiunea și nervii căruia sunt puși la contribuție în sălile de cursuri, laboratorii, cași în stradă, viața socială etc. — i se mai adaugă în nenumărate cazuri și grija existenței sau poate a unei mențineri a standardului vieții (cel puțin și chiar numai pentru câteva ore la săptămână) la nivelul impus claselor sociale.

Se mai adaugă deci categoriei celor cari vin de departe (și pe cari de multe ori îi muncesc gândurile nostalgice provocate de o schimbare radicală a mediului), marele număr al acelor, cari lipsiți materialicește în același timp prezintă cele mai eminente calități pe cari le reclamă o muncă intelectuală serioasă. Oțeliți, luptând cu greul vieții această falangă a generației de mâine și-a format perseverența de care are nevoie pentru urmărirea îndărătnică a cercetărilor științifice, vecinicele renunțări de cari are parte îi desvoaltă simțul practic, calculul și combinațiile cari toate împreună formează marea filosofie a vieții.

Alături de dărnicia unor nababi sau a unor bogați numai cu sufletul sunt organizate o serie de oficii și birouri pentru a da informații, a face servicii de tot felul studenților, cari recurg la sprijinul lor. Astfel l'Association générale des étudiants, l'Entree-aid universitaire, l'Office des renseignements à la Sorbonne, în timpul din urmă au început o companie unitară a atrage atențiunea publicului asupra condițiilor în cari muncesc cei cari vor fi cași mâine elita intelectualității franceze.

Apelul Asociației sfârșește astfel: Deasemenea orice ofertă de muncă, fie chiar manuală, vor fi primite cu mulțumită de către biroul de plasare al studențimei.

Ar fi lungă lista în care am înșira numeroasele și variatele ocupațiuni la cari se pretează studențimea parisiensă. Enumerăm la întâmplare și pentru ca imaginea cititorului să fie mai apropiată de realitate, o serie din aceste ocupațiuni.

Un mare număr de studenți se îndelneticesc — peste noapte — cu descărcarea căruțelor venite din împrejurimile Parisului, cu articole alimentare, în uriașele hale ale acestui oraș. Alții, deasemenea noaptea, cântă prin

dancinguri cu saxofoane sau banjo. Aceștia sunt considerați drept niște favorizați ai sorții. Afise în cari fetelor le sunt oferite situațiuni de guvernante și chelnerite sunt foarte obicuinute la biroul de plasare al studenților. În cartierul elegant al Operei sunt o serie întreagă de studenți cari fac pe ușerii pe la marile spectacole și locale de petrecere. Un ziar, care susține și el campania începută în favorul studențimei, amintește un caz interesant și mișcător când o delegație de studenți prezentându-se în audiență președintelui republicii, spre marea lor surprindere au găsit „șef“ al garderobei dela audiențele prezidențiale, pe unul dintre colegii lor.

Profesorului Achille Mestre, dela facultatea de drept, i s'a întâmplat cazul când un șofer de taxi, refuzând cu încăpățănare pourboirul, în cele din urmă i-a destăinuit că e un discipol al lui. Acest tinăr își face serviciul noaptea, iar dimineața e printre cei dintâi la cursurile facultății sale.

Studenți de prin țări exotice câștigă bani frumoși cu costumele lor naționale, dansând prin localuri de noapte. Studenți jugoslavi muncesc într-o fabrică de ghetă unde li se plătește 5 franci pe oră. Aproape în fiecare garaj, peste noapte, la munca curățitului somptuoaselor limuzine veți găsi numai studenți. Foarte numeroși sunt aceia angajați la societățile de tramvaie cași vatmani și controlori iar la societățile cinematografice cași figuranți.

Domnișoarele studente sunt angajate prin lăptăriile prin restaurantele și prin lăptăriile studențești. L'Entree-aid universitaire care susține un asemenea restaurant menționează în raportul său faptul următor: „Noi am crezut util să servim în restaurantul nostru, clientela noastră studențească cu ajutorul propriilor camarazi și camarade. Dar spectacolul era depriment și jenant. A trebuit să suprimăm această rânduială nu atât din protestul celor cari serveau, ci a camarazilor lor cari erau serviți“.

Vreți să mai continu cu înșirarea îndelneticilor acestor eroi ai științei?

Unii muncesc în atelierile de bobinaj de telegrafie fără fir pentru 2—3 franci la oră. Un student polonez, foarte slab de construcție, purta poveri într-o brutărie. Nu a putut însă continua această viață. S'a angajat în Legiunea streină, care lupta în Maroc contra triburilor rebele. Plin de decorații dar mutilat, abia de două luni, s'a reîmbrăcat la Paris. Astăzi trăiește liniștit din penziunea pe care i-o plătește statul francez. E fericit căci are asigurată bucată de pâine și poate să-și continue studiile întrerupte atât de eroic.

În gara St. Lazare studente spală și mătură prin vagoane.

Dar sunt mulți aceia a căror situație e mult mai nenorocită. Aceia cari nu pot sau nu vreau să muncească, refuzând deasemenea orice ajutor pornit din caritate sau dragostea deapropelui. Ei fac micul comerț pe malurile și cheiurile Senei sau prin culloarurile subterane ale Metropolitanului, cu statuete, bibelouri, ace, pantlici, creioane etc.

Aceasta lume, care trăiește atât de mizerabil și din sânul căreia au ieșit adeseori mari oameni pentru știința pusă la dispoziția omenirii, are alături de calitățile îndurării și nădejdiei, nobila însușire de a nu-și expune nici odată durerea altora pe cari poate iar mișca sau tulbura în armoniosul decurs al unei vieți banale și fără griji.

Studentul parisiensă călit în marea retortă a spiritualității franceze, trăiește majestuos în mijlocul acestei vieți pe care astfel o îmbrățișează întreagă. El trece cu vivacitatea latină, care se imprimă și celor mai posace rase, dela aceasta realitate terestră la avântul care-l ridică spre tainele naturii și spre Dumnezeu.

Paris, 30 Iunie 1929.

Dr. Ion Sălăgianu.

Suntem pentru revizuire dar... să nu se schimbe nimic.

In „marea” campanie pe care partidul liberal a început-o în Ardeal, pentru a o sfârși în Bucovina, cronicarul cu dispoziții pentru comedie a avut un bogat material — din care să facă să fășniască o nouă ilariantă și mereu eternă comedie în gen Caragiale.

Atâtea situații ilogice, atâtea contraste de principii de oameni și de afirmații — atâtea motive care au îmbrăcat mereu haina ridicolului ce constituie imediat celebra „Scrisoare pierdută”, cu cetățeanul turmentat Farfuridi, Cașavencu...

Conu Luca Caragiale poate nu și-a dat nici el deplin seama despre valoarea operei sale — smulsă din viul vieții politice de acum câteva decenii pentru a fi mereu actuală și încă foarte multă vreme...

Un tip desigur sui-generis a „Scrisorii pierdute” e în primul rând dl Vintilă Brătianu.

Să vedem de ce.

La Cluj și aproape în toate centrele campaniei — dl Vintilă Brătianu a rostit în esență aceste vorbe, cu aparență de deosebită gravitate:

„Interesele superioare ale statului este periclitată! Țara e în pericol!

Dar noi nu vrem puterea...

Vrem numai să lămurim opinia publică!”

Exact ca în Caragiale: „Vrem revizuire .. dar să nu se schimbe nimic”...

Sau: Să se schimbe, dar numai în părțile esențiale”.

De ce? Fiindcă dl Vintilă Brătianu a afirmat grav:

„Țara e în pericol”.

Consecința logică ar fi: „Partidul liberal se angajează s'o salveze și deci vrea puterea”!

Dar dl Vintilă ca să fie consecvent tonului caragealesc afirmă tocmai contrarul:

Intoarcerea dlui V. V. Tilea.

Fratele Tilea, care a făcut parte din delegația română pentru sesiunea Consiliului Ligei Naționalei dela Madrid, s'a înapoiat în țară la sfârșitul unei trecute. Prietenul nostru a avut ocaziunea să cunoască personalitățile eminente ale politicii externe mondiale și să se întrefină cu acestea asupra problemei minorităților. După terminarea sesiunii fruntașul chemărist a făcut o călătorie de studii în Spania lui Primo de Rivera.

Aviz pentru țărani.

Ministerul de Agricultură și Domenii a dat ordin circular către Camerele de Agricultură din țară prin intermediul Uniunii Camerelor de Agricultură, să aducă la cunoștința agricultorilor, că Ministerul în curând va acorda credite agricole agricultorilor, deci, să nu-și vândă recoltele pe prețuri derizorii, dupăcum s'a întâmplat în ultimul timp.

Președintele Camerei de Agricultură Cluj

Frizer priceput

caută serviciu (Adresa la Administrația ziarului.

...„Noi nu vrem puterea... ci vrem numai să lămurim!

Cu alle cuvinte, suntem pentru revizuire dar... să nu se schimbe nimic!

Aș putea semnala și alte asemenea contradicții manifeste, ilogice, și prin forma în care ele s'au concretizat — caragihoase.

N'o fac, fiindcă lectorul de fiecare zi al ziarelor — în care „declarațiile” vintilești și liberale sunt relatate pe larg — a observat de sigur câtă notă ilariantă abundă în fiecare cuvânt ce a fost rostit cu ocazia campaniei liberale din țară. Păcat doar că nu vedem nicăiri un Carageale II, care să reia pe Carageale I; să-l completeze, să-l amplifice și să-l actualizeze prin schimbarea numelui lui Cașavencu, Farfuridi, Dandanache, prin numele dlui Vintilă Brătianu, G. Duca, Argetoianu, Inculeș și ceilalți farfuridi liberali.

Păcat...

Bazil Gruia.

Forțele active ale partidului național-țărănesc.

O să'nconjurăm orice sfadă dacă se va face dreptate.

Un țaran din Ardeal.

Cetim în „Neamul românesc din 25 Iunie 1929” un articol mic semnat de dl Cârlogea, foarte deprimant intitulat: „Desamăgirea Chemăriștilor”. Este o caracterizare sumară ce s'a dat, pe baza unor observații de suprafață, manifestărilor de indignare profundă ale tineretului intelectual din Ardeal față de tembelismul oriental al parlamentarilor. Dar dela această indignare până la desamăgire este o considerabilă distanță. Cine suntem și ce vrem noi tineretului chemărist din Ardeal? Noi suntem expresiunea vie și apropiată a dezideratelor țărănești și muncitorești din Ardeal, noi căutăm împlinirea ideii de dreptate socială care stă la baza acestor deziderate. Scutul utilitarismului și oportunistului brutal al boșorogilor se sfarmă la atingerea cu această puternică forță morală. Ideia de dreptate și progres constituie chintesenta programatică a doctrinei național-țărănești în ceea ce privește ideologia partidului care se află actualmente la cârmă; în ceea ce privește programul realizărilor sale imediate acest partid trebuie neapărat să acorde în mod preponderent sprijinul său clasei țărănești. De bună starea acestei clase va depinde înflorirea întregii economii naționale, cât și prosperitatea în toate celelalte ramuri de activitate socială.

Iată câteva principii care constituiesc coloana vertebrală a acțiunilor noastre, principii menite a activa forțele creatoare ale grupului social pe care noi îl reprezentăm și a căror durată nu poate fi condiționată de felul cum actualul parlament își exercită mandatul, deoarece acest parlament nu-i decât expresiunea trecătoare a voinței colective; un lucru rămâne constant: ideii țărănească, care se desprinde din ritmul vremii, clasa țărănească prin forța socială și politică, prin conștiința puterii sale, având de îndeplinit un rol determinant în veacul care curge. După falimentarea burgheziei autohtone, la care liberalii s'au scremut aproape 70 de ani, care și astăzi se prezintă fivară datorită „înțelepciunii guvernărilor” de ieri, iese în arenă această clasă socială robustă,

Oameni și fapte.

Felul de a-se comporta reprezentanții partidului liberal la sate, e nu numai lipsit de bunul simț caracteristic ciocolului dar e chiar revoltător. Acei, cari timpul cel mai scump care a fost hărăzit consolidării economice, și suferințele, României cei zece ani — prima decadă a României Mari, i-au întrebunțat doar pentru a sădi ură și a jefui avutul statului, vin să scuibe în modul cel mai josnic guvernul adus și dorit de întreaga țară. Jefuitorii și profitorii tuturor întreprinderilor și acțiunilor statului — indivizii înfierai de atâtea ori de opinia publică — oamenii grupați în jurul baracei lui Alecu Porcu, încearcă azi să arate poporului că Partidul Național Țărănesc, că d. Iuliu Maniu, e vândut unguirilor — exploatează tratativele cari au avut loc la Viena ca o târguială pentru cedarea Ardealului Ungariei, cu care spun ei că d. Iuliu Maniu ar fi înțeles.

E obiceiul murdar de a ponegri guvernul, care timp de șapte luni, se nuzuește din răspuseri să repare tot ce a stricat blagoslovita oblăduire a lui Vintilă Brătianu.

Indivizi, cari drept scop al venirii la putere au umplerea buzunarelor și căpătuirea pe orice cale, oameni cari în 1918 nu aveau nimic și cari azi se lăfăesc în „Buikuri” luxuase și posedă averi fabuloase — a căror proveniență credem că — e necesar să se revizuiască, vin în mijlocul poporului — și pe di-

ferite căi, întrebunțând murdare mijloace vreau să-l lămurească.

Profitorii morților din războiul întregirii, despoitorii orfanilor și văduvelor — corbii — cari s'au îngrășat pe urma războiului, luptând vitejește la „partea sedentară” sau fiind trimiși „în interesul țării” în dosul frontului — iată cine are obrazul să te lumineze și să-ți explice.

Și când te gândești că în cei zece ani — de „frumoasă guvernare” îi vedem doar la alegeri — când veneau încunjuțați de jandarmi ca să se facă alegerea — conchizi că poporul are dreptate când afirmă: „Apăi te cunoaștem noi bine domnule cine ești!”

Preoți, cari prin felul lor de comportare revoltă poporul — mestecându-se în afaceri oneroase — plimbându-se și discutând în șoapte — cu indivizi mai suspecți decât felul lor de a se purta — învățători cari fac pe „victimele” atunci când controlul nu îi găsește la post ci la clubul liberal — și cari au profitat de cei „zece ani” din „belșugul” aruncat asupra țării de dl Vintilă Brătianu și mai ales de tranzacțiile Comitetului care avea în frunte pe „regretatul” și marele „patriot” Alecu Constantinescu P.

Felul de „luminare” al partidului liberal — așa cum a început e nu numai periculos țării ci zdruncină așezările acestui stat pe care ei cred că în acest fel sunt chemați să-l servească.

A arunca murdăria în oamenii cari se jertesc pentru țară — a spune cele mai murdare minciuni — e obiceiul vechiu al partidului liberal, care linge apoi, atunci când e la putere tot ce a abordat în opoziție.

Totuși observând rezultatele și mai ales mijloacele de cari se servesc pentru a reuși — credem că e necesară supravegherea acestor fel de oameni — și punerea lor în locul pe care îl merită cu adevărat.

E și bine și mai ales situația de azi cere acest tratament. Casa de sănătate credem, că va mai avea locuri disponibile pentru dânsii.

C. Dedulaș.

SPOLETTA

Partidul liberal spionează acțiunile Chemării. Unul sau mai mulți sămbriași urmăresc cu pasiune mișcările acestei organizațiuni, care a cauzat atâtea zile negre regimurilor trecute. Sluga liberală, Spoletta acesta al timpurilor moderne, e atât de fericit când poate raporta câte ceva stăpânilor, și și revarsă pe coloanele ziarului „Națiunea” senzaționalele descoperiri (!) Acest Spoletta debitează invențiuni fanteziste și redă dialoguri inexistente în speranța că marele vezir îl va pune cândva în postul de răspundere al astronomului Guță Tătăreșcu, fost comandant suprem al Siguranței Statului.

Detectivul nostru urmărește îndeosebi pe fratele d. V. Tilea. Cu siguranță genialul Spoletta va ști să spună ce a mâncat d-l azi, mâine, poimâine, la orice oră din zi. Căci vigilența lui se coboară până în adâncimile cele mai discrete ale W. C.ului. S'au debitat atâtea calomnii stupide la adresa fratelui Tilea încât e de prisos să mai dăm importanță insinuărilor minciunoase. În definitiv ce crede d-l Spoletta, rasă de vijlă aristocratică, că organizațiunea „Chemarea” își ascunde acțiunile ei? Nu, doar a putut vedea de atâtea ori întrunită floarea tineretului universitar și intelectual din orașul Cluj. Poate l'a impresionat numărul impozant al studenților chemăriști? Să n'aibă frică, noi nu-l vom urmări, noi ne vedem de lucru și în ciuda tuturor vom intensifica organizarea tineretului la sate. Inșă doamne ferește, ca celele de voinici să devie așa cum îi descrie presa liberală, doamne ferește-i pe urlici oligarhiei de acel moment, când vor avea motiv de a se plânge în contra acestor cete. Vreau liberalii să fim așa cum ne descriu ei?

Petre Tuța.

Din străinătate.

În ultima scrisoare am vorbit despre „interminabila conferință a reparațiilor“. Ei bine, între timp — după cum știm cu toții — acordul s'a semnat, prima avalanșă de proteste germane s'a epuizat, dar opinia publică franceză a rămas întru câtva indiferentă. Schimbarea de regim dincolo de canalul Mânecii a pus-o pe gânduri. Deși nimic precis nu se poate încă ști asupra atitudinii laburistilor față de continent, francezii par totuși a nu avea prea mari iluzii. Nu ne miră deci, că petecul de hârtie semnat pe avenue George V. nu putea entuziasma lumea. Marea problemă a viitorului este soarta ententei cordiale, care timp de zece ani dela armistițiul încoace, s'a manifestat în cele mai critice situații ca un factor important la menținerea echilibrului politic.

La Besaucon judecă procesul autonomistului Dr. Roos. Condamnat anul trecut în contumacie la 15 ani închisoare, el a reușit să obțină revizuirea procesului. După cum este natural, presa germană acordă o deosebită atenție acestui eveniment. Autonomismul este de fapt cea mai puternică armă a Reichului contra Franței. Gafele, pe cari guvernele dela Paris le-au comis în primii ani după unire și cari grupează în jurul centralizării exagerate și a anticlericalismului, sunt monedă prețioasă în mâna germanilor. Ori care ar fi verdictul juraților dela Besaucon, propaganda subversivă va ști să-l exploateze. Un învățământ pentru noi.

Acum câteva zile, în 28 Iunie s'a împlinit zece ani dela semnarea tratatului dela Versailles. Va fi ocazia binevenită pentru a face un bilanț al deceniului trecut. Este acest 28 Iunie 1919 o zi, care în evoluția omenirii marchează una din cele mai importante evenimente. Dreptul acordat popoarelor de a dispune singure de soarta lor și mai ales constituirea Societății Națiunilor deschid perspectivele cele mai largi ideii de umanitate și pace, care în ultima analiză este idealul spre care tinde colectivitatea omenescă.

Vizita la Președintele republicii franceze a premierului maghiar pe de o parte, iar demersul recent al micii Ințeleperii la Budapesta pe de alta, oferă ziarului „Le Temps“ privilegiul să se ocupe în numărul din 14 Iunie de „La Hongrie et la Petite Entente“. Mănuind abil frazele, autorul afirmă înainte de toate, că tratatul dela Trianon fiind baza noii organizări a Europei centrale, revizuirea lui într'un viitor apropiat este puțin prealabilă. Acest lucru l-ar fi înțeles și spiritele mai luminate din Ungaria (!). Care a fost și care a trebuit să fie fatalmente politica maghiară? În interior: reorganizare și refacere economică, în afară: strângerea relațiilor cu Roma și Varșovia. În acest sens va avea să se manifesteze prin urmare străduința ungarilor. În fond articolul nu spune nimic necunoscut și surprinzător. Ceeace însă vreau să rețin este concluzia indirectă ce se degajă și care fără îndoială este rodul propagandei sistematice ce o face Budapesta peste hotare. Lumea adoptă încetul cu încetul ideea maghiară că Ungaria este nevinovată la declanșarea războiului mondial, că a fost târâtă de Germania și Austria, împotriva voinții sale, într'o aventură și că prin urmare amputarea operată de tratatul dela Trianon este nemeritată, o pedeapsă grea. Recunosc, că manevra este originală și în același timp abilă. Din moment ce tratatul de pace se înfățișează ca o pedeapsă impusă de învingător învinsului, ideea de autodeterminare a popoarelor devine un element incidental. Marele public francez, care ignorează complet stările din Europa centrală, este prea dispus să accepte o teorie, ce face apel la simțul lui de umanitate și justiție. Mirajul va învinge el oare realitatea?

Contra-propaganda românească are cuvântul.

Paris, Iunie 1929.

Aurel Păcurariu.

Echivocul Ungaric.

După răspunsul Ungariei la nota de protest a României și țării din Mica Ințelegere, suntem datori să fixăm câteva lucruri.

Să disecăm mai ales, însăși *textul* notei de răspuns maghiare, din care se întrevede precis care este atitudinea Ungariei față de pacea Europei.

Noi constatăm din capul locului că răspunsul Ungariei, e prea diplomatic — că el — am putea afirma chiar — că nu prea e... sincer.

Și, nu că prea... ci de fapt nici nu e! Fiindcă Ungaria de zece ani într'una, nu face decât, să ațâțe, să provoace și să lase contra României ura cea mai neagră.

În străinătate ungarilor încearcă să ne discrediteze, iar în interiorul Ungariei ne înjură și amenință.

Neamul „valah“ pentru ei e un popor de improvizație barbară, fără nici un drept în Ardealul care — zic ei — a fost răpit dela „sânul dulce al Ungariei“.

„Va veni o zi când dreptatea ungară va triumfa și tricolorul ungaresc va falfăi biruitor pe creștetele Carpaților“.

— Nu discutăm valabilitatea primului argument de agitație maghiară, fiindcă asupra lui s'au pronunțat cei mai mari reprezentanți ai științei istorice.

Unanimitatea istoricilor de reală valoare internațională, ne-au recunoscut obârșia autohtonă pe acest pământ al Ardealului, pe care, au trăit străbunii noștri mult mai de vreme — decât înțelețele hoarde, ale lui Arpad — care

mâncau lapte de iapă și inima vie a învinșilor.

— În ce privește a doua dorință maghiară, aceia de a împlânta în inima Carpaților, steagul maghiar — răspundem cu aceeași replică hotărâtă — pe care a dat-o Ungariei dl prim-ministru Iuliu Maniu:

„Nu vom pretinde nimic din al altuia, dar nu vom ceda nici o brazdă din al nostru, nici când, față de ni-meni și cu nici un preț!“

Și mai ales — noi n'am mai vrea să intrăm în Budapesta. Căci atunci... Dar propriu zis, altceva am intenționat să fixăm în aceste rânduri. Și anume, atitudinea echivocă a Ungariei în fața problemei generale a păcii.

Căci spuneți-mi, ce poate fi altceva decât, *echivoc*, recenta afacere maghiară; discursul incendiar, războinic al con-telui Bethlen și nota de răspuns în care ungarilor declară, că nu numai că doresc, ci chiar „voiesc“ o înțelegere strânsă cu România?!

Din acestea rezultă în mod flagrant adevărata și sincera atitudine a Ungariei.

Pe noi însă nu ne sperie. Mai ales că s'a dat deplină dovadă cu ocazia dezbaterilor din Parlament — că în marile probleme naționale suntem cu toții un trup și un suflet.

La nevoie, ca un singur om se va ridica întreaga Românie, apărând cu mormane de trupuri spintecate granițele acestei scumpe Țări!

Iosif Pogăceanu.

O nuntă de magnați sau: Noblețe și maimuțarie medievală.

Eram amestecat în mulțimea pietonilor de toată ziua, adunați mai mulți ca oricând la această oră din jumătatea săptămânii, în fața Hotelului Central.

Curioși, adunați ca la urs, în fața unui șir de automobile, dintre cari unele purtau inițiale și numere dela Budapesta.

Într'adevăr încep să scoboare din mașini perechi, perechi de tineri și bătrâni cu fireturi, blănuri, cisme lungi și pînteni medievale, câte o sabie de muzău... peste tot flori și înfloriri, blănuri și haine pe care cu o zi mai înainte le întâlneam în camera lui „Mathia“ din Muzeul Carpați. Tineri conți și baroni, — ce ironie la adresa Constituției române — cari au fost odată, vreascuri ale unei păduri defrișate pentru vecie, cu legendarele pens la căciuli, aveau aerul unei trupe de circ ambulat, aflat în complet faliment, ieșiți pentru o ultimă reclamă în stradă, pentru a se mai burzului ca odinioară, pentru a mai avea cel puțin o clipă ideea măreției obraznice de origină turanică...

Progeniturii fliceose ale castei de magnați maghiari, singuri ce se mai răfoesc împintenați, în centrul european, aflat în plină ascendență a civilizației, demonstrația impertinentă dela nunta de Joi a constituit un caraghioslăc de operetă și o dovadă de largă toleranță și adevărata neblețe a stăpînirii românești.

M'am strâns pumnii de ciudă și m'am trimis gândul în trecutul nu prea îndepărtat. Am văzut deodată acel trecut de chin și barbarie magnată dar turanică, aruncată fără nici un pic de milă și de suflet de acești maimuțoi medievali ori de părinții și strămoșii lor pe capul poporului român de aici. Mă gândeam cum se smulgeau cu carne cu tot cositele fetelor și mireșelor noastre, cari ar fi înărăznit să anine o panglică tricoloră la „o zi mare“, ori la cununie...

Iar astăzi, asupritorii venetici de ieri, spoii pe dinafară numai cu lustrul unei civilizații de împrumut înapoiați la sufletul bogat în aceeași îngâmfare de proști retrograzi, cruzi și vicleni, mincinosi și împănați ca pe

vremea când colindau stepele Caucazului și Turkestanului, groșii și conții de circ îndrănesc să ne sfideze sub binevoitoarea ocrotire a administrației și poliției române...

M'am zis: dă-i prilejul caraghiosului și prostului îngâmflat să-și arate ifosele și prostia. Și bine a făcut stăpînirea română că a dat voe „don-chișoților“ de Joi, să iasă în stradă, așa cum au ieșit.

A fost și un prilej de a se arăta încă odată mai mult că Românul este cu adevărat mai nobil și mai superior prin îngăduința sa față de noblețea carnei crude bătută sub oblănc, inspu-mată, împănată dar împuțită și în-trată în putrefacție.

Dr. Florian Dinculescu.

Filozofia cârțiței.

Adversarii noștri politici au încheiat capitolul unicului desmăț în piața publică și după succesul de echilibristică cu normele moralei și ale sensibilitelor dispoziții penale s'au retrănsat după un obicei consacrat al țagmei după paravan. Ușoare focuri de artificiu sunt simbolul existenței lor sprizărite. Opoziția de zarafi își profilează șters mizeră existență, în timp ce sgomotul pripit și infernal cu care a însoțit venirea noastră la cârmă se topește într'o tăcere semnificativă. Să fie oare aceasta, tăcerea neputinței învinse? Sau reeditarea unei vechi metode de luptă, a cărei eficacitate este garantată de nivelul moravurilor noastre în viața publică!

Cârțița cu ochii cârpiți nu cunoaște lumina ce'nbracă realitatea într'o splendoare ce înalță, zimbând glorios ființe târătoare pe suprafa ghemului de suferințe ale bătrânului pământ.

Maiestru cu pielea și sufletul negru ca păcura furată, își agață mintea nebulosă de necunoscutul aducător de speranțe și cu sensibilitatea tocită nusetecă formulele magice aducătoare de mizerii! Acest sinistru personaj mărește gradul de incertitudine ce plutește în jurul nostru, și ca un făcător de rele rânjește diabolic și se bucură de suferințele noastre singutele sale arme de luptă întrebuițate pentru succesul său și pentru înfrângerea noastră.

Ni s'a oferit vreodată de acești potlogari și cârpați, soluția clară, conformă nervilor și realității pentru a scoate obstia din impasul în care au adus-o reaua voință și incapacitatea lor? Nu. Obișnuiri a creia legi întor-tochiate, producătoare de venituri sigure, proprii a umple buzunarele fără fund ale tuturor neputincioșilor vrednici de asistență socială mai de grabă, decât a conduce destinele economice ale țării, acești târgoveți unsuroși ne lucrează în ascuns (după terminologia lor de suburbie) sau mai exact ne lucrează în foi de viță.

Ce le opunem noi? Zidul de granit al moralei, siguranța acțiunilor noastre întemeiate pe un plan de asamblu, pe un program bine definit, care a reușit să sfarme aiurelile lor și să-i trezească din vasta lor întunecime.

Hotărârea noastră fermă, este suportul înfăptuirilor noastre fățișe și vigilența pasnicului unei comori vom ști să apărăm patrimoniul de realizări, obișnuind și pe aceste cârțițe să trăiască în mediul de lumină al adevărului și dreptății.

P.

Scrisori dela Redacție.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Tutankamen.

Ion Fricosu, com. Proșteni. Uite așa spune legea lui Lavoisier în chimie: „Nimic nu se creează în natură, nimic nu se nimicește, totul numai se transformă“. Fiindcă eu n'am făcut liceul, nu-mi pot închipui cam în ce transformă natura prostia mare a unor elevi dela bacalaureat?

Dl Quintilian Popescu, com. Mămir. Eu în mintea mea șodatică cred că prima datorie a unui deputat e să-și aranjeze pentru câți-va ani situația lui personală; a doua e să-și aranjeze toate nemotenile, apoi prietenii și la caz că în sufletu-i larg ar mai rămănea un locșor și trebilor mari ale țării, atunci poate să se ocupe și de nație. Dealtfel am cerut tuturor miniștrilor de învățământ să schimbe la toate școlile din țară ordinea persoanelor la conferințe. Până acum la școli se spune eu, tu, el, noi, voi, ei. Eu în schimb am propus ca de acum înainte să se propună: persoana în-tâia ei, a doua tu, a treia eu etc. Ar fi mai practică și mai onest și poate nici politica n'ar avea de păgubit, căci nu cred să-i facă bine o mentalitate și acțiune oprită la prima persoană, sistem vechiu: eu.

Petru Feștișu, com. Bihor. Telefonul e un aparat unde când n'ai ce face suni la centrală. Centrala te înjură de ce o deranjezi. Apoi, dacă graiul tău pătrunde până la centrală, atunci predai centralei gravitatea și importanța cazului asupra căruia vrei să ai vre-o convorbire cu cineva. Dacă centrala, a înțeles totul și te aprobă atunci poți începe a suna. Centrala uitând că ți-a acordat *ukaz-ul* de convorbire, te înjură din nou că o deranjezi. Apoi vă împăcați. Tu tinerel și chipeș răspunzi mereu în telefon: Da duidiți sărumănuța, sigur da, da. E o lege a exploatarei poștelor ca babele de 60—70 ani, care fac serviciu în centrală, n'au drept să-și desvâlu-

abonațului, întreg trecutul lor familiar, mai puțin vârsta, ci trebuie să tolereze duduțizarea dela distanță. Și acum partea tehnică a chestiunii. (Îți spui înainte, să n'ai sincope, căci de vorbit nu o să vorbești cu cine ai fi dorit). Dar... încerci. Vezi dragă, aici e farmecul telefonului. În fine, ceri un oraș dela centrală. Ea atunci te convinge că acolo, toată lumea-i plecată la blimbare, fiind timp frumos, și astfel n'are rost să încerci a vorbi. Tu nu te lași convins. Ceri comuna A, vine comuna Z. Te revolti, vine centrala din comuna G. Ii faci cunte „domnișoarei“, te pune în legătură cu comuna M. După-ce cutreeri astfel o parte din România, atunci — de vorbit tot nu vorbești — în schimb în halul de enervare ce ți-a creat telefonul, ai drept să scrii un articol de acestia.

D. Pompeiu, Fierdevară. Anarchia e o stare normală în viața unui Stat. Anarchia e mai mare atunci când cetățenii nu se lasă furati sau în amiazi. În schimb situație constituțională a acia stare faptică când ameninți pe maimuțarii țării. Nu cred să greșesc cu definițiile mele căci eu imi fac educația celălenească cetind ordinea lui Tancred banditul. Acolo așa spune și așa se și face.

Dl Ion Mădăcu, com. Șimăruș. Micul Grigoras al marelui Nicolae din Filipești e un „neșturărit peștic“ și dacă D-ța nu crezi ce să-ți fac? Să te convingi n'ai decât să citești ziarul indiscretului Grigoras. Și dacă nici atunci nu te lași convins — va fi rău de tot de D-ța. Vlad Tepeș — și Grigoras nu iartă Noroc că primul e mort, al doilea nu-i modest.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN